

Ölçme ve
Değerlendirme
Jet Özet
Çalışma Kağıtları

Uzmanlık eğitimi sınavı

@seldanin_renkleri

MODÜL 2 ÖLÇME ve DEĞERLENDİRME

Girdi, süreç ve çıktı öğelerinden oluşan bütüne **sistem** denir.

Sistemin Öğeleri:

* **Girdi**: Sistemin amacını gerçekleştirmek için gerekli her şey.

* **Süreç**: Girdilerin bir araya getirildiği, hedeflerin öğrenciye kazandırıldığı eğitim durumu.

* **Çıktı**: Sistemin ortaya koyduğu ürün.

Eğitimin Hedefleri:

* **Uzak hedefler**: Devletin hedefi

* **Genel hedefler**: Kurumun hedefleri

* **Özel hedefler**: Dersin hedefleri

Kavramsal Temelleri:

1. **Ölçme**: Öğrencinin belirli bir özelliğini gözleyerek sayı, sembol ya da sıfat verme işi.

2. **Ölçüt**: Ölçülen özellik hakkında karar alınması için dayanak alınan referans noktası.

3. **Değerlendirme**: Ölçme sonucunu bir ölçüte vurarak ölçülen nitelik hakkında karar verme.

- Ölçme Türleri -

➔ **Doğrudan ölçme**: Öğrencinin belirli bir özelliğini gözleyerek sayı, sembol ya da sıfat verme işi

➔ **Dolaylı ölçme**: Eğitimde kullanılan ölçme

➔ **Türetilmiş ölçme**: Matematik bir bağlantı yardımı ile belirlenir

Ölçüt Türleri

Mutlak ölçüt

Bağıl ölçüt

➔ **Mutlak ölçüt**: Ölçüt önceden ilan edilir.

örn: Tek ders sınavları, yabancı dil sınavları

➔ **Bağıl ölçüt**: Ölçüt sonradan belirlenebilir

örn: YKS, LGS, KPSS, TUS

* **Değerlendirme** mutlak ölçüte göre yapılıyorsa "**mutlak değerlendirme**"
bağıl ölçüte göre yapılıyorsa "**bağıl değerlendirme**" adını alır

Amaca göre değerlendirme Türleri

• Tanıma-yerleştirmeye yönelik değerlendirme.

örn: muafiyet, seviye tespit sınavı

• Bilgi edinme-yetistirmeye yönelik değerlendirme

örn: izleme, tarama, quiz, grafik tarama

• Değer bilme-yerleştirmeye yönelik değerlendirme

örn: Not verme

• Rehberlik amaçlı değerlendirme

örn: özel eğitim, mesleki rehberlik

• Program değerlendirme

Ölçme aracının sahip olması

Gereken nitelikler

- * **Gezerlik**: Ölçme araçından elde edilen puanın amaca hizmet etmesi
- * **Büvenirlik**: Puanların kararlı, duyarlı, tutarlı olması
- * **Kullanışlık**: Kolay ve ekonomik olması

Ölçmede hata

Sabit hata: Her ölçme işleminde aynı miktarda oluşan hata.

Örn: Öğretmenin her öğrenciye 10 puan fazla vermesi

Sistemik hata: Ölçülen büyüklüğe göre, ölçümüne göre değişen hata

Örn: Terazinin her bir kg için 50 gr eksik gösteriyorsa ağırlık artırıksa hata artar.

Tesadüfi hata: Sansla ortaya çıkan hatalar, ölçme sonucuna pozitif veya negatif yönde etki edebilir.

- Gezerlik Sınıflandırması -

• **Kapsam gezerliği**: Başarı testlerinde aranan bir gezerlik sorgulamasıdır. Testin ölçülmek istenen davranışı ne derece kapsıyor.

• **Ölçüt dayanlı gezerlik**

- Yordama gezerliliği
- Zamanlar gezerliliği

• **Yapı gezerliliği**.

Gezerliği sorgulama yöntemleri:

▶ Mantıksal/Rasyonel yöntemler

- * Belirtke tablosu hazırlama
- * Uzman görüşüne başvurma

▶ İstatistiksel yöntemler:

Tek uygulamaya dayalı yöntemler

- * Test yapılandırma
- * KR-20 ve KR-21
- * Cronbach alfa
- * Hoyt' varyans analiz

Test türleri

1. **Testi alan kişi sayısına göre**
  - bireysel
  - grup
2. **Testin uygulanış süresine göre**
  - süreli
  - süresiz
3. **Testin ölçüldüğü niteliğe göre**
  - hız testleri
  - güç testleri
4. **Değerlendirme Yaklaşımına göre**
  - Objektif
  - Subjektif
5. **Hazırlanışına göre**
  - Standart
  - Öğretmen yapımı
6. **Veri toplama tekniğine göre**
  - performans
  - kağıt kalem

Birden çok uygulamaya dayalı yöntemler:

- * Test tekrar test
- * Eş değer paralel test

Güvenirligi artiran faktörler

- ★ Madde sayısı arttıkça güvenilirlik artar.
- ★ Puanlayıcı sayısı arttıkça güvenilirlik artar.
- ★ Maddelerin açık ve anlaşılır yazılması güvenilirliği artırır.
- ★ Puanlama nesnelligi güvenilirliği artırır.
- ★ Bireylerin güdülenmesi güvenliği artırır.
- ★ Fiziksel ortamın uygun olması
- ★ Sürenin yeterli olması
- ★ Puanlama yapılırken dikkat edilmesi

Başarının Ölçülmesinde Yöntemler:

1. Geleneksel Yöntemler

- ★ Yazılı yoklama
- ★ Sözlü yoklama
- ★ Goldan sermeli
- ★ Doğru yanlış
- ★ Cümle tamamlama
- ★ Kısa cevaplı
- ★ Ekleştirme

2. Destekleyici Yöntemler

- ★ Portfolyo
- ★ Ö2 değerlendirme
- ★ Akran değerlendirme
- ★ Gözlem değerlendirme
- ★ Kontrol listesi
- ★ Derecelendirme

PORTFOLYONUN İŞERİĞİ:

- Öğretmen kayıtları
- Öğrencinin çalışmaları
- Öğrenciye yazılan mektuplar

- Öğrencinin yazdığı mektuplar
- Öğretmenin öleğe yazdığı mektuplar
- Öğrencinin sözel ve psikomotor becerilerini gösteren kayıtlar

Portfolyo oluşturma süreçleri

Toplama → Seçme → Yansıtma → Sonuç

Performans Değerlendirme

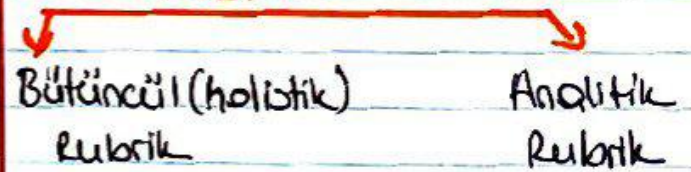
1.) Öğrenci değerlendirme

- Ö2 değerlendirme
- Akran değerlendirme

2.) Öğretmen değerlendirme

- Rubrik
- Kontrol listesi
- Derecelendirme ölçeği
- Gözlem formu

Rubrik

PISA

1. OECD tarafından yapılıyor
2. 3 yıllık periyotlarla yapılıyor
3. 15 yaş grubuna uygulanıyor
4. 2000 yılında başladı
5. 2003 yılında Türkiye katıldı
6. Okuryazarlık ağırlıklıdır
7. Matematik okuryazarlığı, fen okuryazarlığı, okuryazarlık

TIMSS

1. IEA tarafından yapılıyor
2. 4 yıllık periyotlarla yapılıyor
3. 4. sınıf ve 8. sınıf grubu uygulanıyor
4. 1999 yılında Türkiye uyguladı
5. Matematik-Fen ağırlıklı
6. Eğitim müfredatla ilgileniyor

: Doğrudan Ölçme:

- * Gerçek sıfır var
- * Geçerlik ve güvenirlik yüksek
- * Duyu organları ile yapılan ölçmeler
- * Nitelikli olduğu şekli ile ölçülmesi
- * Temel sayma işlemleri doğrudan ölçmedir
- * Çünkü özellik ile ölçme aracı türü aynıdır.

Dolaylı Ölçme

- * Gerçek sıfır yok
- * Kendi türünden olmayan bir şeyle ölçülmesi
- * Eğitimdeki ölçümlerin çoğu dolaylı ölçmedir

: Türetilmiş Ölçme:

- * Formül kullanılır
- * Matematik sınavında doğruları ve yanlış sayılarını tespit edip kaç netinin olduğunu bulmak gibi.

ÖLÇMEDE BİRİM.

Doğal birim:

- Kulak adımlık yapılan ölçme birimi
- Doğada var olan standart olmayan birimler
- Büyük değer alamazlar
- Bilim insanlarıca tanımlanmasına ihtiyaç duyulmaz

Tanımlanmış birim

- Metre, kg, litre
- Birimler her yerde
- Uzmanlar tarafından oluşturulmuş yapay birimler

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME JET ÖZET